

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ГЕОГРАФСКИ ФАКУЛТЕТ
Број 450
Датум: 30. мај 2013. год.

САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ГЕОГРАФСКИ ФАКУЛТЕТ

Комисија за обезбеђење квалитета Географског факултета:

Професор др Милена Спасовски
Професор др Мирољуб Милинчић
Професор др Дејан Шабић
Доцент др Љиљана Живковић
Доцент др Богдан Лукић
Стана Басарић, дипломирани географ
Петар Ристић, студент продекан
Владимир Ђукић, представник студената

Мај, 2013.

Документ је израдила Комисија за обезбеђење квалитета Географског факултета, а обухвата самовредновање и оцењивање квалитета Географског факултета за период 2012-2013. године. Поређење је извршено у односу на претходне документе о самоевалуацији од 24. јуна 2008. године.

СТАНДАРД 1: СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Показатељи за вредновање/мерење: пратити стратешке правце и активности у оквиру редовних годишњих самоевалуација (СЕ).

Географски факултет (у даљем тексту Факултет) је добио позитивну оцену Комисије за акредитацију Министарства просвете Републике Србије 10. априла 2009. године (број 612-00-1465/2008-04), што је значајно остварење стратешких циљева и у складу је са Стратегијом обезбеђења квалитета Географског факултета (у даљем тексту Стратегија) (документ од 17. јула 2008. године).

Стратешки правци су праћени кроз свеукупне активности руководства, свих запослених, свих тела и органа Факултета, а реализовани су у свим процесима рада како унутар, тако и изван Факултета, а сходно постављеним циљевима у Акционом плану (Комисија за обезбеђење квалитета је израдила Стратегију 17. јула 2008. године, Правилник о раду Комисије за обезбеђивање, унапређење и развој квалитета Географског факултета у Београду 17. јула 2008. године, Пословник о раду Комисије за обезбеђивање, унапређење и развој квалитета Географског факултета у Београду 17. јула 2008. године и Дугорочни – петогодишњи план рада од 30. октобра 2008. године). Разматрањем годишњих извештаја о раду Факултета (за период 2008-2013. година), као и свеукупних активности, може се констатовати да је реализација постављених циљева била успешна и сврсисходна политици и Стратегији, са динамиком која је условљена општим економским и друштвеним приликама у земљи.

Прилог 1. –

- Стратегија обезбеђења квалитета Географског факултета у Београду,
- Правилник о раду Комисије за обезбеђивање, унапређење и развој квалитета Географског факултета у Београду,
- Пословник о раду Комисије за обезбеђивање, унапређење и развој квалитета Географског факултета у Београду,
- Дугорочни план рада за период 2008-2013. године,
- Извештај Комисије за обезбеђивање, унапређење и развој квалитета Географског факултета у Београду од 24. јуна 2008. године,
- Извештај Комисије за обезбеђивање, унапређење и развој квалитета Географског факултета у Београду од датум 21. 12. 2010. и 30. маја 2013. године

Препорука за унапређење: наставити праћење и унапређивање Стратегије и Акционог плана Факултета и приступити изради новог плана рада Факултета, за период 2013-2018

СТАНДАРД 2: СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА

Показатељи за вредновање/мерење: Препорука Комисије је да минимални захтеви Националних стандарда буду и наши интерни стандарди, уз додатне захтеве који су наведени у овом документу.

У периоду 2010-2013. година стручни органи су донели неколико важних докумената са интерним стандардима који су омогућили бољи квалитет појединих процеса, а нарочито процеса наставе:

У претходном периоду, који је обухваћен самовредновањем донето је 15 правилника из области наставе и других области, које олакшавају праћење свих процеса и делова система. Документа система су успостављена и кроз 5 Стандардних оперативних процедура (у даљем тексту СОП) за кључне процесе, а које је израдила Комисија. Поштовање СОП-ова и правилника је добро уз потребу чешћих интерних провера. Процес наставе се једном годишње, у току пролећног семестра, проверава и уочени недостаци се отклањају као континуирани процес.

Препорука за унапређење: Неопходно је обезбедити трајност у овим пословима и појачати оспособљавање Комисије, а посебно у делу интерних обука свих запослених и промовисања културе квалитета. Периодично преиспитивање система је неопходно за наставни процес на Факултету

СТАНДАРД 3: СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Показатељи за вредновање/мерење: извршење мера и активности датих у Акционом плану за период октобар 2008. – октобар 2013. година.

Комисија је основ структуре система квалитета Факултета, а њен рад је исказан кроз документа система обезбеђења квалитета (СОК), активности и јавне наступе. Комисија је имала 15 редовних и два електронска састанка. Активности су биле редовне и посебне сходно плану рада и пословима акредитације Факултета. Израђена су документа система (СОП-ови за кључне процесе) и обављено је истраживање задовољства запослених. Анкета задовољства је показала унапређење квалитета као и елементе за мотивацију и квалитетан рад.

Препорука за унапређење: Пратити примену свих докумената СОК редовно и унапређивати документа и систем сходно технологијама рада.

Прилози 1:

- Извештаји Комисије за Наставно-научно веће (у даљем тексту ННВ) (од 27. марта 2009. и 10. јуна 2009. године);
- Акциони план обезбеђења квалитета (март 2008. године),
- Правилници Факултета (усвајани од 2008-2013. године) (доступно на сајту Факултета), Самоевалуација обезбеђења квалитета Факултета (јун 2010. године),
- Самоевалуација обезбеђења квалитета Факултета (мај 2013. године).

СТАНДАРД 4. КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Квалитет студијског програма пре доношења Закона о високом образовању из 2005. године.

По овом систему студирају студенти IV године, који су у обавези да своје школовање заврше до 30. септембра 2014. године. Одлуком Наставно-научног Већа (у даљем тексту ННВ) из јула 2011. године одобрен је безусловни упис ових студената у IV годину, у циљу омогућавања наставка и завршетка студија по уписаном програму, односно по програму по којем су започели студије, а што је у складу са препоруком Универзитета у Београду.

Показатељи за вредновање/мерење: мерење задовољства свршених студената-дипломираних географа, дипломираних просторних планера, дипломираних туризмолога, дипломираних демографа и дипломираних географа за област животне средине, мерење задовољства послодавца (према успостављеној методологији).

Дипломирани географи, дипломирани просторни планери, дипломирани туризмолози, дипломирани демографи и дипломирани географи за област животне средине при додели дипломе на Факултету, попуњавају упитник којим вреднују студијски програм, односно оцењују сваки предмет појединачно. На тај начин (недавно студенти) могу да сагледају целокупни студијски програм који су завршили и да дају објективну оцену. Резултати овог вредновања се достављају свим наставницима и сарадницима.

Прилог 2: Резултати анкете свршених студената за 2011. и 2012. годину сходно одлуци ННВ доступни су код председника Комисије за организовање и спровођење студентског вредновања педагошког рада наставника.

На основу резултата ове анкете, примећује се да предмети добијају сличне оцене из године у годину и да је увек иста група предмета оцењивана највећом оценом. Број студената који је дипломирао на Факултету дат је у табели 1.

Табела 1. Број студената који је дипломирао у 2010, 2011. и 2012. години

Година	Број студената који је дипломирао	
2010.	161 основне студије (по старом програму)	3 основне академске студије (по "Болоњи")
2011.	168 основне студије (по старом програму)	42 основне академске студије (по "Болоњи")
2012.	163 основне студије (по старом програму)	153 основне академске студије (по "Болоњи")

Приметно је значајно повећање броја дипломираних студената у 2012. години (по "Болоњи"), што је последица поделе двосеместралних предмета на једносеместралне и увођења писменог полагања испита. Смањење броја дипломираних студената по старом програму последица је смањења и броја студената уписаних пре 2007/08. године а који нису завршили студије.

Квалитет студијског програма оцењивали су и послодавци који запошљавају свршене

студенте (школе, институти, представништва, агенције, установе итд). Њима су послати упитници у којима су оцењивали ниво теоријског, практичног и организационог знања, као и спремност за рад и усавршавање наших бивших студената. Укупна средња оцена од 4,54 показује одлично задовољство послодаваца географима, туризмолозима, просторним планерима, демографима и географима за област животне средине које смо ишколовали.

Квалитет студијског програма демографије показује висока укљученост студената демографије у акцију Пописа становништва Србије 2011. године, као пописивача и као инструктора; ангажовање садашњих и свршених студената демографије у сређивању и обради пописних резултата током протекле две године и њихово ангажовање у Попису пољопривреде. Учешће и волонтирање дипломираних просторних планера у изради просторних, урбанистичких и регулационих планова. Резултати које постижу дипломирани планери заслужно се награђују наградама за најбољи дипломски рад, мастер рад, магистарску тезу и докторску дисертацију – награда "Димитрије Перишић" које додељује једном годишње Институт за архитектуру и урбанизам Србије. Учешће дипломираних студената студијског програма Геопросторне основе животне средине у активностима институција које се баве заштитом и унапређењем животне средине (Завод за заштиту природе Србије, Градско зеленило, Секретаријат за заштиту животне средине Града Београда). Резултати које су дипломирани туризмолози постигли волонтирањем у организацијама које се баве туризмом оцењени су високим оценама (Туристичка организација Србије, Туристичка организација Београда, Туристичка организација Чачка, већи број туристичких агенција, хотела и хостела). Дипломирани географи у току студија су у обавези да у летњем семестру завршне године студија обаве стручну праксу - хоспитовање. Стручну праксу су обављали у основним и средњим школама и гимназијама. Повратне информације из школа су позитивне и говоре да су студенти студијског програма Географије оспособљени за рад у овим установама.

Прилог 3: Резултати добијени од стране послодаваца: Републички завод за статистику, Туристичка организација Србије, Завод за заштиту природе Републике Србије, Институт за архитектуру и урбанизам Србије, Основна школа "Лаза Костић", Основна школа "Гаврило Принцип", Основна школа "Соња Маринковић, Основна школа "Светозар Милетић", Основна школа "20 октобар ", Земунска гимназија, Техничка школа Земун су доступни у архиви Факултета.

Препорука за унапређење: пратити квалитет студијских група према датим показатељима до септембра 2015. године.

Квалитет студијског програма по Закону о високом образовању из 2005. године

Показатељи за вредновање/мерење: праћење усаглашеност наших студијских програма са програмима ЕУ.

Акредитовано је једанаест студијских програма:

- пет на основним академским студијама (Географија, Туризмологија, Просторно планирање, Демографија и Геопросторне основе животне средине),
- пет на мастер академским студијама (Географија, Туризмологија, Просторно планирање, Демографија, Геопросторне основе животне средине) и
- Докторске академске студије доктор геонаука – географија за следеће уже научне области: Физичка географија, Друштвена географија, Регионална географија,

Табела 2. Студијски програми на Географском факултету у Београду

	Назив студијског програма	Број студента	Време трајања програма	Укупан број студената на студијском програму
1.	Географија – осн. студије	80	4	320
2.	Туризмологија – осн. студије	80	4	320
3.	Просторно планирање – осн. студије	50	4	200
4.	Демографија – осн. студије	50	4	200
5.	Геопросторне основе жив. средине – осн. студије	50	4	200
6.	Географија – мастер студије	50	1	50
7.	Туризмологија – мастер студије	50	1	50
8.	Просторно планирање – мастер студије	50	1	50
9.	Демографија – мастер студије	25	1	25
10.	Геопросторне основе жив. средине – мастер студије	50	1	50
11.	Гео-науке – географија – докторске студије	22	3	66

Прилог 4: Уверење о акредитацији свих студијских програма (доступно на веб сајту Факултета)

Нове студијске програме пратила је и израда нових правилника, који су уредили правила студирања на свим нивоима и омогућили транспарентност студијских програма.

Прилог 5: Правилник о докторским студијама и изради докторске дисертације и Правилник о изменама и допунама Правилника о докторским студијама и изради докторске дисертације (2011. година) и у току је поступак усвајања измена Правилника о докторским студијама (2013. година), Правилник о оцењивању и испитима и Правилник о изменама и допунама Правилника о оцењивању и испитима (2013. година), Правилник о раду наставно-научне базе Блажево (2013. година), Правилник о завршном раду, Правилник о стицању додатних ЕСПБ, у току је поступак усвајања Правилника о награђивању студената (2013. година) (сви правилници су доступни на веб сајту Факултета).

Нарочиту улогу у надзору студијског програма има Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе (у даљем тексту КПУКН) чију једну трећину чине студенти. КПУКН је од 2010. до јануара 2013. године одржала 14 састанака на којима је разматрала сва питања у вези са студијским програмима, анализирала пролазност по предметима и годинама и предлагала превентивне и корективне мере. На неколико састанка КПУКН су били присутни и предметни наставници, а Наставно-научно веће је неколико пута годишње извештавано о раду.

Начини скупљања предиспитних и испитних поена из сваког предмета, организација вежби и других облика практичне наставе, начин полагања испита и сви остали поступци неопходни за завршавање студија, унапред су познати студентима и налазе се на огласним таблама испред сваког Института, на веб сајту Факултета и у Књизи предмета.

Факултет стално упоређује своје курикулуме са курикулумима других европских географских факултета.

Квалитет мастер и докторских студијских програма

Показатељи за вредновање/мерење: број студената који су уписали и завршили мастер академске студије, анализе анкета задовољства наставом.

Број студената који је завршио мастер академске студије на Факултету дат је у табели 3.

Табела 3. Број студената који је завршио мастер академске студије у 2010, 2011. и 2012. години

Година	Број студената
2010.	24
2011.	56
2012.	64

Током наведене три године број студената који је завршио студије је 144, из године у годину растао је број дипломираних студената из разлога повећања квоте уписаних студената, унапређења наставног процеса и пораста свести о значају овог нивоа студија.

Квалитет мастер академских студијских програма се редовно прати и унапређује на састанцима Комисије за мастер студије (одржано је 12 састанака од 2010. до јануара 2013. године). Као мера за побољшање квалитета, од 2010. године теме мастер радова и састав комисија се стављају на увид/усвајање Катедри, што је омогућило унапређење квалитета ове наставе.

Докторске студије организују се у оквиру акредитованог студијског програма доктор геонаука-географија кроз изборне предмете, чији су носиоци Кетедре са Географског факултета у Београду. Цео процес рада, наставе, консултација, израде пројеката докторске дисертације и других активности на докторским студијама прати и контролише Веће докторских студија, које је управо у новим изменама и допунама Правилника о докторским студијама (2013) предвидело низ мера које би требало да унапреде квалитет студирања на докторским студијама.

Препоруке за унапређење: активно укључивање наставника и сарадника праћењу свих фаза наставног процеса и комуникација/координација са Комисијом.

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Показатељи за вредновање/мерење: задовољство студената наставним процесом (стандардизована Анкета); пролазност студената (%) по предметима и испитним роковима као и просечна оцена (средња вредност); доступности информација о настави; број молби студената; годишња евалуација примене свих Правилника од значаја за квалитет наставног процеса.

Сваке године спроводи се анкета коју студенти попуњавају на једном од завршних часова на датом предмету. Резултати анкете за 2010, 2011. и 2012. годину су приказани у табели 4.

Табела 4. Резултати анкете које попуњавају студенти за 2010, 2011. и 2012. годину

Година	Број анкетираних Наставника (по предмету)	Број анкетираних сарадника(по предмету)	Укупно обрађених Упитника (по предмету)	Просечна Оцена (за Факултет)
2010	91	83	3913	4,05
2011.	99	87	4257	4,15
2012.	110	107	4756	4,24

Резултати ове анкете показују да је задовољавајућа средња просечна оцена наставника и сарадника и да се у континуитету побољшава.

Редовно се прати и пролазност студената по предметима и испитним роковима. Иако пролазност и средња оцена студента варира у зависности од предмета по студијском програму (Географија 4,24, Туризмологија 4,27, Демографија 4,19, Просторно планирање 4,25 и Геопросторне основе животне средине 4,29) и броја студената који су желели да попуне анкету, анализе показују да је у највећем броју предмета пролазност по испитном року задовољавајућа. Све катедре су анализирале пролазност студената (материјали се налазе у архиви Комисије за самовредновање) на предметима које оне покривају и доставиле су образложење и закључке како унапредити извођење наставе у циљу побољшања пролазности студената на испитима.

Прилог 5: Извештај о пролазности студената по предметима и роковима за 2011. и 2012. годину сходно одлуци ННВ доступни су код председника Комисије за организовање и спровођење студентског вредновања педагошког рада наставника.

Како је примећен проблем у настави из географске групе предмета, студенти који су чланови КПУКН сачинили су документ у којем су се критички осврнули на садржаје и начин организације појединих предмета из ове групације. Документ је стављен на увид свим члановима ННВ Факултета, а КПУКН је организовала састанак са предметним наставницима на којем је постигнут договор о начину унапређења квалитета наставе из ових предмета.

У циљу утврђивања квалитета наставног процеса, редовно се прати број студената са свим положеним испитима са дате године студија који су уписани у вишу годину. Студенти који су 2006. године уписани по новом, реформисаном студијском програму, у школској 2009/10. години су уписани у четврту годину студија. Иако су 2009. годину обележили студентски протести и блокада наставе на многим факултетима Универзитета у Београду, студенти Факултета су имали разлога за протест, наставни процес је у потпуности испуњен и заједничким радом студената, наставника и сарадника постигнути су добри резултати. Највећи број студената наредну годину студија уписао је у статусу буџетског студента, полагањем великог броја испита, што је резултат усаглашености

студијског програма и наставног процеса са реалним могућностима студената. Међутим, како је на студијском програму Туризмологија велики број самофинансирајућих студената остварио 60 ЕСПБ-а није био у могућности да пређе у категорију буџетских студената јер је Министарство прописало квоту од 20%. Наставно-научно веће Факултета је на седници одржаној 27. децембра 2012. године донело одлуку да се број студената на студијском програму Туризмологија повећа за 10 на терет буџета и да се тај захтев упути Министарству просвете. Промена одлуке о броју студената на терет буџета од стране Владе Србије није донета, те је одлуком ННВ учињена прерасподела броја буџетских студената у оквиру Факултета и то на студијском програму Географија уместо досадашњих 60 на терет буџета уписаће се 50 у корист студијског програма Туризмологија, где ће се у школској 2013/14. години уписати 30 на терет буџета и 50 самофинансирајућих студената.

У току школске 2011/12. године, прву годину студија обновило је 24 студента, другу 50 студената, а трећу годину студија поново је уписало 39 студената.

Већи број студената који је обновио трећу годину био је очекиван, пошто је велики број студената имао заостале испите, што их је онемогућило да редовно полажу предмете из текуће године.

Студенти имају право да се обрате продекану за наставу, писаном молбом, као и лично, у терминима одређеним за пријем студената, или преко студента продекана, односно председника Студентског парламента. У току 2010. године, продекан за наставу решио је 65 студентских молби различитог садржаја, у току 2011. године 113 молби, а у току 2012. године 102. Смањење броја молби упућених у току 2012. године резултат је боље студентске обавештености и боље уређености система и вођење процеса студирања.

О предлозима Студентског парламента у више наврата се изјашњавало и ННВ Факултета гласањем (нпр. предлог да студенти четврте године полажу испите у апсолвентским роковима није добио већину гласова).

У току 2009. године, формирана је Комисија за прављење распореда наставе (у даљем тексту КРН). КРН у сарадњи са програмером је израдила распоред предавања и вежби за све предмете поштујући да оптерећење не буде веће од осам часова студената дневно. Распоред је доступан на веб сајту Факултета и може се пратити по: предметима, амфитеатрима.

Календар наставе налази се на веб сајту Факултета, на огласној табли и Служби за студентска питања и одобрава се од стране ННВ Факултета пре почетка сваке школске године.

Све информације за студенте налазе се на веб сајту Факултета. Кликом на предмети-инфо, отвара се листа свих предмета, где се налазе сва предавања и сва обавештења везана за дати предмет. Сви наставници и сарадници су обучени да самостално користе овај део веб-сајта.

У складу са достављеним материјалом од 20. јула 2011. године, појашњењима, односно допунама од 25. октобра и 13. децембра 2011. године и 12. јануара 2012. године, прилажемо Вам редуковану молбу за повећање квоте уписа студената на **мастер студијама** и корекцију студијског програма докторских студија **гео-наука – географија**.

1. **Повећање броја студената на мастер студијама** на 50 за студијске програме Географија, Туризмологија и Геопросторне основе животне средине и 25 за студијски програм Демографија (актуелне квоте су биле 17 студената по студијском програму), јер су се за то у међувремену стекли услови:
  - 1.1 **Простор** – Географски факултет у Београду је од Скупштине града Београда (решење градоначелника број 463-3380/1 1Г) добио на коришћење опремљену зграду у улици Војвођанска број 1 у Земуну, бруто површине 4.710 m², чиме је квадратура расположивог простора повећана на 7.132,30 m² (Прилог 1 – Потребан простор према броју студената и расположив простор)

1.2 **Наставно особље** – просечно оптерећење наставника на Географском факултету износи 6,31 (85,08% су наставници запослени на нашем факултету) (Прилог 2 – Електронски формулар).

У току 2013. године отворена је нова лабораторија за физичку географију, где се изводи практична настава из одговарајућих предмета, чиме је унапређен квалитет оспособљавања географа.

Курикулумом сваког предмета предвиђен је: број предиспитних и испитних поена; број колоквијума и градиво које је обухваћено тим колоквијумима; постојање семинарских радова; израда сажетака и њихов број и сл. Тек након одржане наставе у школској години, наставници и сарадници су били у могућности да сагледају да ли број поена заиста одговара одређеном сегменту наставе, што је резултирало одговарајућим корекцијама уз продекана за наставу. У току је утврђивање и дефинисање процедуре за измене и допуне већ акредитованих студијских програма. Све ово указује на значајно унапређење процеса и исхода наставе, усклађеног са реформом наставе која има за циљ приближавање стандардима ЕУ.

Препоруке за унапређење: наставити праћење процеса наставе, уз даљу потребу интеграција група предмета и сагледавања свеукупног циља за остварење исхода – очекивана знања и вештина географа, туризмолога, просторних планера, демографа и географа за област животне средине; користити стечена искуства у процесу реформе наставе како на нашем Факултету тако и на Универзитету у Београду и другим факултетима и универзитетима.

СТАНДАРД 6: КВАЛИТЕТ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Показатељи за вредновање/мерење: број и тип пројеката; број пројеката чији је носилац Факултет; број пројеката у партнерству са другима; оцене резултата пројеката од стране финансијера и/или корисника резултата истраживања.

Географски факултет у Београду у оквиру своје делатности, осим образовања, интензивно развија и научно-истраживачки рад као основну поставку развоја и осавремењивања високошколске наставе. У оквиру научно-истраживачке делатности, Факултет обавља и развија научни рад самостално или у сарадњи са другим научним институцијама на националном и међународном нивоу, и то у области фундаменталних и примењених истраживања, израде пројеката, просторних планова, студија и елабората. Карактеристика научно-истраживачког рада на Географском факултету је отвореност и повезивање у решавању многих проблема, при чему су кадрови Факултета истраживачи и сарадници у многим пројектима и на бројним научним задацима.

О досадашњем научно-истраживачком раду на Географском факултету у Београду најбоље говори податак да је током протеклих година реализован велики број међународних и националних пројеката финансираних од стране државних институција и привреде. Осим у изради пројеката, Факултет је био носилац или учествовао у реализацији Просторних планова различите намене, бројних Студија и елабората.

Списак пројеката, просторних планова и студија у чијој реализацији је Факултет учествовао у периоду 2008-2012. година.

1. Студијско-аналитичке основе Стратегије просторног развоја Републике Србије. Наручилац: Министарство животне средине и просторног планирања, Републичка агенција за просторно планирање, 2009.
2. Интензитет механичке и хемијске ерозије и акумулације у Источној Србији. Наручилац: Министарство науке и заштите ж.средине Републике Србије (2006-2010).
3. Природни, демографски и привредни потенцијали ревитализације села Србије. Наручилац: Министарство науке и заштите ж. средине Републике Србије (2006–2010)
4. Геосистемске основе просторно-функционалне организације Републике Србије. Наручилац: Министарство науке и заштите ж. средине Републике Србије. (2006-2010)
5. The Role of Strategic Planning, EU Comparative Data and GIS for Spatial Development of Central European Cities: the Case of Ljubljana and Belgrade, 2010.
6. Population Development Issues in Border Regions – Experiences of Serbia and Slovenia. Билатерални пројекат (Србија, Словенија), (2010-2012)
7. Просторни план Републике Србије. Наручилац: Министарство животне средине и просторног планирања, Републичка агенција за просторно планирање, 2010.
8. Просторни план подручја посебне намене специјалног резервата природе "Увац". Републичка агенција за просторно планирање, 2010.
9. Регионални просторни план Јужног Поморавља. Наручилац: Републичка агенција за просторно планирање, 2010.
10. Локални план управљања отпадом Града Београда 2011-2020. Наручилац: Град Београд – Градска управа града Београда, Секретаријат за заштиту ж. средине, 2011.
11. Просторни план општине Неготин. Наручилац: Министарство животне средине и просторног планирања, Републичка агенција за просторно планирање, 2011.

12. Просторни план општине Гроцка. Наручилац: Министарство животне средине и просторног планирања, Републичка агенција за просторно планирање, 2012.
13. Просторни план општине Сопот. Наручилац: Министарство животне средине и просторног планирања, Републичка агенција за просторно планирање, 2012.
14. Регионални просторни план за подручје Подунавског и Браничевског управног округа. Наручилац: Министарство животне средине и просторног планирања, Републичка агенција за просторно планирање, 2012.
15. Просторни план подручја посебне намене природног добра Кучај-Бељаница. Наручилац: Министарство животне средине и просторног планирања, Републичка агенција за просторно планирање, 2012.
16. Регионални просторни план за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа. Наручилац: Министарство ж. средине и просторног планирања, Републичка агенција за просторно планирање, 2013.
17. Building capacity for INSPIRE Directive and ESPON 2013 Programme in the Republic of Serbia, 2010 – 2011.
18. Interregional cooperation on elaboration of concept for spatial planning of the Danube Region – Danube region + (DONAUREGIONEN+), 2011-2012.
19. Развојни програми ревитализације села Србије. Наручилац: Министарство науке и заштите животне средине Републике Србије (2011–2014)
20. Проблеми и тенденције развоја геопросторних система Републике Србије. Наручилац: Министарство науке и животне средине Р. Србије (2011-2014)
21. ERASMUS Intensive Programme "Permaculture Design Course – ASPERN Seestadt", 2012.
22. Рецентно стање, интензитет и последице деградације обала Колубаре на територији општине Обреновац. Наручилац: Град Београд – Градска управа града Београда, Секретаријат за заштиту животне средине, (2012-2014).

Табела 5. Пројекти реализовани у 2009. и 2013. години

Пројекти	2009. година	2013. година
НИ из области основних истраживања	3 (носилац Факултет)	2 (носилац Факултет)
	4 (носиоци друге НИ организације)	5 (носиоци друге НИ организације)
НИ из области интердисциплинарних истраживања	-	- (носилац Факултет)
	-	3 (носиоци друге НИ организације)
НИ из области технолошког развоја	-	- (носилац Факултет)
	-	2 (носиоци друге НИ организације)
Програм билатералне сарадње	-	3 (носилац Факултет)
	4 (носиоци друге НИ организације)	2 (носиоци друге НИ организације)

Дакле, на основу поређења са претходним периодом забележен је пораст у броју НИ пројеката и пројеката билатералне сарадње.

Показатељи за вредновање/мерење НИ активности се вреднују на основу праћења броја: уписаних студента на докторске академске студије, одбрањених докторских дисертација и публикованих радова.

Факултет остварује део НИ активности кроз докторске академске студије. У школској 2010/11. години на докторске академске студије уписано је 22 студента, у школској 2011/2012. години 22 студента и у школској 2012/2013. години уписано је 27 студената. Укупан број студената на докторским академским студијама у школској 2012/2013. години је 71. Број одбрањених докторских дисертација по старом студијском програму у 2009. години је 7 докторских дисертација, у 2010. години 12, у 2011. години 7, а у 2012. години 14 докторских дисертација.

Број одбрањених докторских дисертација у 2012. години је у односу на претходну већи из разлога што су се правила и рокови одбране докторске дисертације изменили па предстоји прилагођавање кандидата новим условима. Већина докторских дисертација представља резултате научних ангажовања на пројектима основних и интердисциплинарних истраживања.

Број радова публикованих на SCI листи пре 2008. године износио је 3 рада, а на крају 2012. достигао је 157 радова у категоријама М21, М 22, и М23. Само за 6 месеци (од 9.7.1012 - 9.12.2012. године) истраживачи са Географског факултета објавили су 22 рада на SCI листи у реномираним иностраним и домаћим часописима.

Показатељи за вредновање/мерење: праћење динамике и обима повећања броја пројеката, броја учесника и обима њиховог ангажовања као и верификације резултата пројеката.

Факултет на основу својих дугорочних циљева у области НИ рада непрекидно ради на обезбеђивању услова и подстицању сарадника за НИ рад кроз реализацију различитих врста пројеката и континуирано прати и проверава резултате НИ рада.

Резултат ангажовања у овој делатности се процењује кроз испуњавање услова за одржавање акредитације Факултета и акредитације НИ делатности која је добијена од Министарства науке и заштите животне средине Републике Србије (у даљем тексту Министарство) 2008. године.

Оцене резултата пројеката обављају организације које финансирају пројекте према установљеним критеријумима и методологији, а како је пројектни циклус у току, у наредном извештају ће се дати пуна оцена. Интерна оцена последњег циклуса пројеката са стањем реализације до краја 2012. године је да су постигнути значајни резултати у броју и квалитету научних радова који презентују и унапређење квалитета истраживања. Показатељи за вредновање и мерење НИ рада наставника и сарадника приказани су у табели 5.

Табела 6. Показатељи обима и квалитета НИ рада за период 2008.- 2012. година.

Пројекти	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Број наставника и сарадника укључених у реализацију пројеката	45	45	45	45	47
Број публикованих радова у међународним часописима на SCI листи	3	5	49	43	46
Број одбрањених докторских дисертација	16	7	12	7	14

Дакле, коначна оцена је да је унапређен НИ рад у области основних и интердисциплинарних пројеката, те да је значајно повећан број публикованих радова и број истраживача укључених у пројекте.

Садржаји научних истраживања усклађени су са стратешким циљевима Факултета, као и са

националним и европским циљевима и стандардима високог образовања. Процена усклађености садржаја истраживања са стратешким циљевима Факултета, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања вршиће се на основу обима имплементације резултата истраживања у наставни процес интегрисаних академских студија, специјалистичких академских студија и нарочито у студијске програме докторских академских студија, које се организују на Факултету.

Показатељи за вредновање/мерење: процена иновираних садржаја додипломских академских студија, специјалистичких академских студија и докторских академских студија, а на основу резултата НИ рада Факултета сваке друге године.

Резултати НИ пројеката које су остварили истраживачи са Факултета имплементирани су на задовољавајућем нивоу у студијске програме интегрисаних и докторских академских студија. Литература је обогачена новим резултатима научноистраживачких радова публикованих у домаћим и међународним часописима.

Показатељи за вредновање/мерење: број промотивних акција и обим подстицаја и награда пратити (годишње); број младих истраживача и студената докторских студија који похађа различите тренинг курсеве пратити (годишње).

Факултет подстиче своје запослене да се активно баве НИ радом и да што чешће објављују резултате свога рада. У том циљу Факултет подстиче и помаже запосленима да се укључе у реализацију истраживачких пројеката у земљи и иностранству (да се прошири сарадња, садржај и квалитет) где средства обезбеђује Министарство и Факултет. Подстицајне активности се односе и на надокнаду трошкова насталих око публикавања радова на SCI листи. Факултет стимулише младе истраживаче организовањем годишњег конкурса (са наградом) за најбољи НИ рад. Током 2013. године три истраживача са Факултета боравила су у НИ установама у иностранству.

Од 2009. године, Факултет је интензивно радио на успостављању и развијању сарадње са институцијама у земљи и иностранству и потписивању Уговора о сарадњи. Ово је основа за размену студената и наставника, као и изради заједничких пројеката, а све у циљу размене идеја и резултата научних истраживања.

Списак Уговора који је потписан од последње акредитације:

1. Уговор о сарадњи са Факултетом за геологију и географију, Универзитет "Св. Климент Охридски", Софија (Бугарска) – потисан 9.02.2009. године
2. Уговор о сарадњи са Институтом за географију Универзитета у Бамбергу (Немачка) - потисан 19.06.2009. године
3. Уговор о сарадњи са ПМФ Институт за географију Универзитета "Св. Кирил и Методиј", Скопље (Република Македонија) - 28.10.2009. године.
4. Уговор о научној сарадњи са Географским факултетом МГУ, Москва (Русија) – потписан 08.12.2009. године.
5. Уговор о пословно-техничкој сарадњи са Техничким универзитетом (ВОКУ) из Беча (Аустрија) - потисан 19.12.2010.
6. Уговор о билатералној сарадњи са Одсеком за друштвену географију Факултета друштвених наука из Копра - потисан децембра 2010.
7. Уговор о сарадњи са Националним удружењем општина у Републици Бугарској, Софија - потисан 14.03.2011.
8. Уговор о билатералној сарадњи са Универзитетом из Љубљане 2008-2010.

9. Уговор о сарадњи са Асоцијацијом европских школа планирања
10. Уговор са Филозофским факултетом Универзитета из Љубљане о објављивању монографије међународног значаја "Challenges of spatial development of Ljubljana and Belgrade".
11. Споразум о сарадњи са ПМФ Универзитета у Бањалуци - потисан 21.10.2011. године
12. Ugovor о saradnji ERNST %JUNG компанијом – потписан 20. јула 2012. године
13. Уговор о сарадњи са Универзитетом у Крајови - Факултет друштвених наука, департман за географију (Румунија) - потисан 7.3.2013. године

Препоруке за унапређење: руководство Факултета и носиоци пројеката треба да повећају мотивацију и обавезу младих истраживача и студената докторских академских студија за похађање тренинг курсева које организује Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије, а који су посвећени подизању нивоа оспособљености истраживача за припрему/писање свеобухватних предлога пројеката и извештаја за пројекте према одговарајућим критеријумима међународних организација.

Показатељи за вредновање/мерење: број издатих књига и научних монографија (у папирној и електронској форми).

Факултет обавља издавачку делатност сходно својим могућностима. У 2008. години, Факултет је био издавач три научне монографије, а 2009. године је објавио 6 монографија, што представља значајно унапређење обима и квалитета. За период 2008-2012. година, Факултет је објавио 17 научних монографија. Осим тога, истраживачи са Факултета су објављивали монографије и код других издавачких кућа (13 монографија). Укупан број научних монографија за анализирани период је 30, што је значајан допринос презентацији научних резултата од периода претходне акредитације.

Табела 8. Научне монографије објављене на Географском факултету од 2008. - 2012. год.

Година	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Број монографија	3	6	1	3	4

Препорука за унапређење: пратити све показатеље и подстицати НИ културу, сарадњу и компетенцију у ширем научном простору (универзитет, привреда - национално и интернационално окружење).

СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Показатељи за вредновање/мерење: % наставника и сарадника (у даљем тексту НИС) који су похађали курсеве за унапређење наставе; евалуација и унапређење критеријума за избор НИС; број гостујућих и на гостовању НИС; обим и врста учешћа НИС у научним и професионалним удружењима.

Факултет обезбеђује квалитет НИС континуираним планирањем и провером квалитета њиховог рада у настави. Сви НИС изводе наставу на високо професионалан начин, што потврђује одлична средња оцена (4,24) свих НИС добијена из анкета студената о задовољству НИС и наставом.

У оквиру материјалних могућности НИС је обезбеђена перманентна едукација, што се огледа у обуци 20 НИС за нове видове наставе (курс е-леарнинга одржан у јануару 2009. године). Унапређена знања у новим методама наставе су имплементирана у процес наставе појединих нових предмета, углавном изборних. Током 2011., 2012 и 2013. године НИС са Факултета похађали су курсеве за унапређење рада у ГИС-у. Обука је обухватала Просторне анализе у Open Source GIS окружењу R+ SAGA и извођена је на Грађевинском факултету у Београду, као и курсеве ARC GIS-a у GIS DATA.

У Заводу за унапређење образовања и васпитања НИС са Факултета били су учесници обуке за израду стандарда из области географије за основне школе, гимназије и средње стручне школе.

Факултет се приликом избора НИС у звања придржава прописане процедуре и Препорука које је донео Национални савет за високо образовање, којим су дефинисана правила за изборе у звања. Ово подразумева константно **повећање квалификације наставника** за извођење наставе на докторским студијама и остваривање предвиђеног броја радова на SCI листи за учествовање у настави на докторским студијама, као и менторста у изради докторских дисертација. Ако се пође од чињенице да је 10. априла 2009. године било само 3 наставника који су имали радове на SCI листи (остали су имали радове из категорије M₂₄ и других нижих категорија), а 25. 05. 2013. године 37 наставника и 7 сарадника, јасни су резултати везани за напредак у испуњавању овог стандарда.

Табела 9. Промена броја наставника по звањима на Географском факултету 2009-2012. година

Звање	новембар 2009.	новембар 2010.	новембар 2011.	новембар 2012.
Број редовних професора	13	13	13	17
Број ванредних професора	10	12	11	8
Број доцената	17	13	16	20

Од периода последње акредитације, изражено је повећан број наставника у звању редовних професора што је потврда успешности и постигнутих резултата у научно-истраживачком раду. Повећан број доцената у односу на претходни период показује научни потенцијал који представља и гаранцију даљег унапређења наставног и научно-истраживачког процеса.

У циљу побољшања квалитета наставног кадра, континуирано се преиспитују могућности за мобилност наставника и сарадника. У претходном периоду изабран је гостујући професор са Географског факултета у Бамбергу (Република Немачка), као и на Универзитету у Љубљани. Факултет дугорочно сарађује са Одсеком за географију ПМФ-а у Новом Саду и Нишу, Одсеком за географију ПМФ-а у Бања Луци (Република Српска), Универзитетом у Подгорици - студијски програм Географија (Република Црна Гора) и Универзитетом у Љубљани.

Прилог 12: Правилник о награђивању (доступан на веб сајту Факултета).

Препоруке за унапређење: потребно је даље разрадити критеријуме, стимулативне и промотивне мере за шире у чешће/пријављивања сарадника за ову награду.

Показатељи за вредновање/мерање: број часописа у којима су наставници и сарадници Факултета чланови редакција и рецензенти, број рецензираних радова, број наставника и сарадника који учествују у раду националних и међународних стручних тела.

Наставници Факултета су чланови редакција бројних међународних и националних часописа (Carpathian Journal of Earth and Environmental sciences, Nuclear Technology & Radiation Protection, Forum geografic – Geographical studies and environment protection research, Geographical Reviews, Spatium, Geographica Pannonica, Journal of Settlements and Spatial Planning (JSSP), UTMS Journal of Economics, Journal of Balkan Ecology итд.), док је већи број њих био ангажован на рецензији радова у водећим међународним часописима (Applied Geography, Géomorphologie: relief, processes, environnement, Geofizika, Fresenius environmental bulletin, Current Issues in Tourism итд.).

Број НИС који су ангажовани у националним и међународним струковним удружењима, експертским групама и сличним организацијама је повећан у последње две године, што се сматра унапређењем квалитета НИС.

Осим тога, Факултет је интензивно радио на организовању научних скупова и конференција са циљем размене научних идеја и резултата и ширења научне сарадње са научним институцијама из земље и иностранства. О томе сведочи списак скупова на којима је Факултет учествовао као организатор или саорганизатор, а нис са Факултета чланови научних и организационих одбора.

1. Планска и нормативна заштита простора и животне средине, Суботица-Палић, април 2009. године.
2. Локална самоуправа у планирању и уређењу простора и насеља, Ивањица, мај 2010. године.
3. Geographical Research and Cross-Border Cooperation within the Lower Basin of the Danube, Craiova, September 23-26, Romania, 2010.
4. The international scientific meeting / Territorial aspects of development of Serbia and neighbouring countries). Дивчибаре, 29-30. Октобар 2010.
5. Планска и нормативна заштита простора и животне средине, Суботица-Палић, април 2011. године.
6. Трећи конгрес српских географа. Бања Лука, 12.-13 октобар 2011.
7. Локална самоуправа у планирању и уређењу простора и насеља, Златибор, март 2012. године.
8. Geographical Research and Cross-Border Cooperation within the Lower Basin of the Danube, Eger, September 20-23, Hungary, 2012.
9. Проблеми и изазови савремене географске науке и наставе. (Problems and challenges of contemporary geographic science and teaching), Копаоник, 2012. (Међународни научни скуп)
10. Проблеми и пракса развоја туризмологије – поводом 50 година туризмологије у Србији. 30.11.-01.12., Београд, 2012. (научно-стручни скуп са међународним учешћем).
11. Планска и нормативна заштита простора и животне средине, Суботица-Палић, април 2013. године.

Препоруке за унапређење: унапредити метрику за вредновање овог елемента квалитета НИС и унапређивати Правилнике из ове области

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

Показатељи за вредновање/мерење: остварен минималан број поена за упис студија на буџет и за самофинансирајуће студије; пролазности по предметима, роковима и годинама.

Услови уписа на Факултет доступни су јавности и налазе се на веб сајту Факултета, као и у заједничком Конкурсу који објављује Министарство просвете Републике Србије. На почетку школске године, студенте прве године традиционално поздрављају декан и продекан за наставу и управници института свих студијских програма, дајући им основне информације о правилима студирања, уз поклон ЦД курикулум. Од 2009. године студенте прве године поздравља и уводи у студентски живот студент продекан, кроз презентацију о студентском животу и студентским организацијама Факултета.

На Факултет се већ годинама пријављују кандидати са високим просечним оценама оствареним током школовања, који освајају и велики број поена на пријемном испиту. Квалитет уписаних кандидата можемо сагледати кроз податке за 2010, 2011 и 2012. годину за студијске програме на Факултету (Табела 7):

Табела 10. Број поена на пријемном испиту које су остварили уписани студенти на студијским програмима Географског факултета

Година	Максималан број поена	Минималан број поена - буџет	Минималан број поена (самофинансирање)
2010.	100,00 (Географија)	87,50 (Г)	50,06 (Г)
	99,48 (Просторно планирање)	88,84 (ПП)	61,80 (ПП)
	97,68 (Демографија)	84,62 (Д)	35,28 (Д)
	99,34 (Геопросторне основе животне средине)	90,12 (ГПОЖС)	36,94 (ЖС)
	100,00 (Туризмологија)	97,72 (Т)	86,52 (Т)
2011.	100,00 (Географија)	86,52 (Г)	42,18 (Г)
	100,00 (Просторно планирање)	90,50 (ПП)	46,86 (ПП)
	100,00 (Демографија)	81,28 (Д)	35,46 (Д)
	100,00 (Геопросторне основе животне средине)	89,16 (ГПОЖС)	77,96 (ЖС)
	100,00 (Туризмологија)	97,40 (Т)	86,90 (Т)
2012.	100,00 (Географија)	83,06 (Г)	55,44 (Г)
	100,00 (Просторно планирање)	88,18 (ПП)	59,34 (ПП)
	99,20 (Демографија)	74,44 (Д)	54,82 (Д)
	100,00 (Геопросторне основе животне средине)	90,70 (ГПОЖС)	74,28 (ЖС)
	100,00 (Туризмологија)	97,12 (Т)	44,20 (Т)

Прилог 13: Извештај Комисије за упис за 2010., 2011. и 2012. годину

У школској 2010/11. години пријем докумената за упис на основне студије и пријемни испит организован је у јуну, привремена и коначна ранг листа објављена у јулу. Сви послови око уписа завршени су до 15. јула 2010. године. На конкурс за упис у прву годину школске 2010/11. године пријавио се већи број кандидата од одобрене квоте за упис. На факултету се организовала припремна настава која обухвата детаљну обраду и анализу литературе која се препоручује кандидатима за припрему пријемног испита.

По заинтересованости на првом месту је Географија, па Туризмологија, Просторно планирање, Геопросторне основе животне средине и Демографија. Конкурс за упис на мастер

студије је благовремено био оглашен и поступак уписа студената на мастер студије завршен у року како је конкурсом и предвиђено. Од ове школске године по "Болоњи" уписала се и прва генерација студената докторских студија. Рокови наведени у конкурс су испоштовани а обавештења у вези са наставом, консултацијама и другим правилима на овим студијама су студентима била благовремено доступна. Према броју пријављених кандидата примећена је велика заинтересованост за докторске студије и стицање научног степена доктора геонаука.

У школској 2011/12. години упис је завршен у првом конкурсном року. Пријемни испит је одржан у јуну, а све радње око уписа, од пријављивања, полагања пријемног испита и уписа на основне студије завршене су до 15. јула 2011. године. На основне студије и даље се пријављивао већи број од броја који је одобрен од стране Министарства просвете и заинтересованост је и даље била иста по студијским програмима. Расписан је конкурс за мастер и докторске студије. Пријављивање и упис је обављено до 30. септембра. Услови уписа су благовремено објављени и сви заинтересовани кандидати су могли на време да се упознају са условима конкурса.

У школској 2012/13. години упис на основне и мастер студије био је као и претходних година крајем јуна и све радње око уписа завршене су до 15 јула, а упис на докторске студије обављен је почетком октобра текуће школске године. У школској 2012/13. години након завршеног уписа у првом конкурсном року није остало слободних места, а највеће интересовање кандидати су показали за упис на студије Туризмологије и Географије. Послови у вези уписа на докторске студије у складу са Конкурсом су благовремено завршени. У складу са одобрењем Министарства просвете уписано је пет кандидата више од предвиђене квоте за упис на докторске студије. Услови уписа на докторске студије су регулисани одговарајућим правилницима који су кандидатима доступни на веб сајту факултета. Закључак Комисије је: да у претходним годинама за упис на све нивое студија Географског факултета постоји заинтересованост кандидата који у време трајања уписа врше притисак за упис који се првенствено односи за упис на терет буџета а потом за упис бар као самофинансирајући студент. **Препорука би била да се сагледају могућности за измену структуре квоте за упис, повећање броја студената на терет буџета а смањење броја самофинансирајућих студената.**

Током студија, студенти се оцењују на основу унапред објављених критеријума, правила и процедура. Сви наставници Факултета поштују и у потпуности примењују одредбе Правилника о полагању испита и оцењивању на испиту, који се, осим на веб сајту Факултета, налази и на огласној табли у Одсеку за наставу и студентска питања.

Факултет систематично испитује прилагођеност метода оцењивања сваког предмета. У случају нереално високих просечних оцена, предметним наставницима је сугерисано да изврше промену у односу предиспитних и испитних поена према сопственим специфичностима, а у оквиру законских норми.

Наставници Факултета коректно, професионално и објективно оцењују студенте. Највећи број испита су писмени испити, многи у форми теста, што представља објективни начин оцењивања.

Студенти након теста имају право да погледају своје радове и пониште оцену уколико желе. Обавештења о времену у којем студенти могу погледа ти своје радове налазе се на веб сајту или на огласној табли.

На крају сваке године, Факултет анализира Извештај о пролазности по предметима, роковима и годинама, који представља саставни део Годишњег извештаја који је доступан јавности.

Показатељи за вредновање/мерење: просечна оцена и дужина студирања; број стипендија Републичке фондације за развој научног и уметничког подмлатка.

Просечно трајање студија у 2010. години за дипломиране који су студирали по старом закону на Факултету је 7,46 година, са оствареном просечном оценом 7,94. У истој години по новом програму "Болоња" студије су просечно трајале три године и кандидати су остварили просечну оцену на студијама 9,5. У 2011. години просечно студирање кандидата по старом програму било је 8,12 година који су остварили просечну оцену 8,36, а по Болоњи студије су трајале просечно 4 године а просечна оцена 8,68, док су студије у 2012. години по старом програму просечно трајале 8,89 година а просечна оцена 8,47, док је по "Болоњи" просек студирања био је 4,52 године и просечна оцена 8,36. Примећује се да су студенти са дужим стажом студирања остваривали већу просечну оцену и да је по "Болоњи" просек студија краћи што и јесте циљ, али не на терет квалитета наставе и научноистраживачког рада студената.

Квалитет студената Факултета може се сагледати и по броју који конкурише и добија стипендије код Републичке фондације за развој научног и уметничког подмлатка. У школској 2010/11. години стипендију је добило 54 студента, у 2011/12. години 80 студената Географског факултета има стипендију, а школске 2012/13. године стипендирано је 124 студента.

Ово је извесно унапређење у односу на претходну школску годину (укупно добијених 258 стипендија).

Препоруке за унапређење: пратити и анализирати показатеље уз шире укључивање студентског парламента у афирмацији квалитетних студената као и код средњошколаца – будућих студената.

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

Показатељи за вредновање/мерење: доступност и расположивост уџбеника; приступ библиотеци; број ново набављених књига; број рачунара (пратити на годишњем нивоу)

Факултет обезбеђује студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време. Програми основних, мастер академских и докторских академских студија садрже списак препоручених уџбеника и литературе за студенте.

Као што је напоменуто, Факултет обавља издавачку делатност сходно својим могућностима. У 2008. години, Факултет је био издавач три научне монографије, а 2009. године је објавио 6 монографија, што представља значајно унапређење квалитета. За период 2008-2012. година, Факултет је објавио 17 научних монографија. Осим тога, истраживачи са Факултета су објављивали монографије и код других издавачких кућа (13 монографија). Укупан број научних монографија за анализирани период је 30, што је значајан допринос презентацији научних резултата од периода претходне акредитације.

Осим научних монографија чији резултати представљају основу за рад са студентима мастер и докторских студија, у 2008. години Факултет је био издавач три уџбеника, а 2009. године је објавио 5 уџбеника, што представља унапређење овог стандарда и велики допринос у раду са студентима основних студија. За период 2008-2012. година, Факултет је објавио 14 уџбеника. Осим тога, наставници и сарадници са Факултета су објављивали уџбенике и код других издавачких кућа (6 уџбеника). Укупан број објављених уџбеника за анализирани период је 20, што је значајан допринос унапређењу овог стандарда од периода претходне акредитације.

Табела 11. Уџбеници објављени на Географском факултету 2008. - 2012. год.

Година	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Број објављених уџбеника	3	5	2	2	2

Библиотека Факултета располаже са укупно 16432 библиотечких јединица.

Табела 12. Бројно стање библиотечког фонда Географског факултета по годинама.

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Број књига	6.507	6.625	6.769	6.928	7.062	7.100
Број часописа	8.885	8.997	9.030	9.215	9.295	9.332
Укупно	15.392	15.622	15.799	16.243	16.357	16.432

Факултет има Правилник о издавачкој делатности, а треба да донесе општи акт о уџбеницима у складу са Правилником о наставној литератури Универзитета у Београду. У складу са тим Факултет ће систематично пратити и оцењивати квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова); уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард биће побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим.

Факултет обезбеђује студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица (16432 јединица), као и опремом за рад (читаоница, компјутери и др.).

Факултет систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда. У односу на прошлу годину укупан број библиотечких јединица је нешто мањи, јер је број старијих и неадекватних уџбеника који су расходовани већи од броја новонабављених уџбеника, при чему је број уџбеника на српском језику већи него 2009. године, али је број уџбеника на страним језицима мањи. Време коришћења библиотеке и приступ њеном комплетном фонду продужено је са 8 на 12 часова дневно.

Факултет обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ Интернету и осталу комуникациону опрему. У јануару 2008. на Факултету је отворен савремени Интернет центар за суденте са 30 нових рачунара са брзим Интернет приступом академске мреже, а чија је доступност студентима на дневно коришћење ове године продужена са 8 на 12 часова дневно.

Број запослених у библиотеци и пратећим службама као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга.

Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.

Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци и рачунарском центру. Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и осталог електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружили адекватне услове за рад.

Показатељи квалитета овог стандарда су врло добри и постигнуто је унапређење у двогодишњем периоду.

Препоруке за унапређење: позитивни резултати и унапређење квалитета треба пратити и даље, и изналазити додатна материјална средства за унапређење кроз улагање у продукцију и набавку уџбеника и књига, посебо иностране литере туре, као и информатичке опреме.

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Показатељи за вредновање/мерење: промотивни наступи кроз електронске и штампане медије са циљем информисања и промовисања активности Факултета.

Географски факултет од школске 1990/91. године штампа промотивни материјал са свим неопходним информацијама о високошколској установи, студијским програмима и условима студирања.

Организацијом научних скупова од 2008. године Факултет сваке године самостално или у сарадњи са другим географским институцијама из земље или иностранства активно промовише научно-истраживачки рад и постигнућа његових наставника и сарадника, што је један од квалитета управљања.

Издаваштво има дугу традицију на Факултету. Уџбеници и практикуми, чији су аутори наставници и сарадници са Факултета користе се у наставном процесу и у другим високошколским установама у Србији, али и у Црној Гори и Босни и Херцеговини.

Схема 1 – Процес организовања промотивних активности високошколске установе

Факултет је на више начина од 2010. године унапредио промоцију својих активности.

Руководство факултета, декан, продекани, шефови катедара и управници института од 2010. године дефинишу начин извођења, као и носиоце процеса организовања промотивних активности ове високошколске установе. Процедура је имала за циљ обезбеђење квалитета промотивних активности факултета кроз штампане и електронске медије, али и промоцију по средњим школама у Србији. Кабловски дистрибутер „Бим Брос“, у договору са Руководством Факултета спроводи од 2011. године маркетиншке активности у оквиру уписне кампање (на 54 ТВ канала). Такође, оглашавање у медијима и активности које захтевају посебну врсту промоције

обавља руководство, на челу са деканом Факултета.

Наставно-научно веће на почетку сваке школске године разматра стратегије организовања промотивних активности Факултета у средњим школама. У циљу обезбеђења ефикасности спровођења процеса промоције, руководство факултета је пружало све информације потребне наставном особљу у циљу обезбеђења неопходних информација за разумевање активности које треба реализовати и адекватног учешћа запослених у реализацији циљева промотивне активности

Наставно-научно веће утврђују план, време, одоносно период у којем одржавају промоције Факултета (март, април). Координатор (најчешће сарадник у настави) кога изабере декан контактира средње школе (гимназије и остале стручне школе) и утврђује тачан термин промоције Факултета. Сарадници у настави и изабрани студенти (које делегира Студентски парламент) спроводе промоцију Факултета у средњим школама и подносе писане извештаје декану или продекану за наставу.

Руководство Факултета јасним концептом и организацијом планира да у 2013. години обележи јубилеј **120 година Географског факултета у Србији**. Поред обележавања јубилеја 21. јуна – Дан факултета, Руководство је у сарадњи са шефовима катедара и управницима института приредило монографију о Факултету, о наставницима, сарадницима и ненаставном особљу.

Од 2013. године Факултет ради на промоцији својих активности у оквиру „Сајма науке“, „Сајма туризма“ и закупаљује простор (по једну страну) у стручном листу „Привредни преглед“ и дневном листу „Политика“. Факултет је 2011. године добио нови сајт, који је 2013. године значајно унапређен и од априла месеца функционише. На њему сви заинтересовани могу да пронађу податке о факултету, студијским програмима, наставницима и сарадницима.

Препоруке за унапређење: континуирано развијати и пратити промотивне активности Факултета; радити на унапређењу имиџа Факултета.

Показатељи за вредновање/мерење: број управних мера за ефикасније пословање; преиспитивање организационе структуре и ефикасност оперативног и тактичког управљања.

Факултет остварује наставну, НИ и стручну делатност преко пет организационих јединица – института (Институт за географију, Институт за просторно планирање, Институт за туризмологију, Институт за демографију, Институт за животну средину и ГИС). За квалитет наставних активности задужено је десет катедри (Катедра за физичку географију, Катедра за друштвену географију, Катедра за регионалну географију, Катедра за картографију, Катедра за методiku наставе географије, Катедра за туризмологију, Катедра за просторно планирање, Катедра за демографију, Катедра за животну средину и Катедра за ГИС). Како се Катедра за ГИС 2012. године издвојила из Института за животну средину и ГИС, усвојена је препорука из претходне оцене квалитета да се структура Факултета унапреди у циљу ефикасније организације а сходно новим процесима рада. Ова измена је усклађена са Стратегијом и не одступа од препорука за унапређење.

Препорука за унапређење: преиспитати организациону структуру и ефикасност радних јединица и предузети корективне мере.

Показатељи за вредновање/мерење: евалуација и контрола набавне, техничке службе и Одсека за правне и опште послове према мерљивим критеријумима учинка у логистичкој и техничкој подршци кључним процесима (нпр. ажурност набавке, квалитет и цена набављених материјала.

Процењујемо да се организација, логистичка подршка и управљање Факултетом добро одвијало, а унапређење је постигнуто благовременим планирањем и распоредом наставе; како је

нови софтвер у фази имплементације (сарадња са ЕТФ-ом у Београду), даља унапређења се тек очекују кроз интеграцију и имплементацију у остале тзв. пратеће службе (финансије, техничка служба, Одсек за правне и опште послове).

Услови и поступак заснивања радног односа и поступак напредовања ненаставног особља утврђен је Општим актом Факултета. Професионалне компетенције и усавршавања ненаставног особља су релативно задовољавајуће. Запослен је један нови радник у Служби техничког одржавања, ради унапређења безбедности простора и опреме Факултета.

Транспарентност активности управе и логистичке подршке је задовољавајућа.

Препоруке за унапређење: Неопходно је успоставити мерљиве критеријуме за оцену квалитета ових тзв. потпорних процеса. Мере за побољшање се могу наћи у правцу унапређења информационих система (софтвера и хардвера) у логистичким службама и интеграцији процеса кроз функционалну повезаност (технологија, кадрови, финансије).

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

Показатељи за вредновање/мерење: улагање у нове кабинете, лабораторије, опрему; улагања у одржавање (инвестиционо и текуће) опреме и простора Факултета.

Комплекс Факултета обухвата три зграде Факултета, које се састоје из више грађевинских целина на три локације и околно земљиште, површине око 2 хектара. Факултет је 2011. године добио на коришћење зграду у Земуну (Војвођанска 1) од Скупштине града, чиме је површина расположивог простора Факултета увећана за 6.074,95 m². Средствима Министарства просвете изграђен је амфитеатар са 120 места и опремљено 4 кабинета. Исте године Факултет је добио од Скупштине општине Брус зграду у Блажеву, где је од 2012. године формирана Научно-истраживачка база „Блажево”, коју користе студенти Факултета за потребе теренске наставе. ННВ је 2013. године усвојило Правилник о раду Научно-истраживачке базе „Блажево”.

Табела 13. Расположив простор – листа објеката са површином у самосталној високошколској установи и просторије које користи факултет у другим високошколским установама

Р.б.	Објекат	Површина (m ²)	адреса
1.	Географски факултет у Београду	976,00	Студентски трг 3/3
2.	Географски факултет у Београду	753,95	Ватрослава Јагића 5
3.	Географски факултет у Београду	112,00	Студентски трг 12
4.	Географски факултет у Београду	123,00	Студентски трг 16
5.	Географски факултет у Београду	4.710,00	Војвођанска 1, Земун
6.	Објекат наставно научна база "Блажево"	300,00	Блажево, Општина Брус
	Укупно	6.974,95	

Наставна, НИ и стручна делатност се обавља у зградама Факултета у оквиру: једног амфитеатра, двадесет учионица, три лабораторије (рачунарска лабораторија, лабораторија за картографију и лабораторија за физичку географију) и две библиотека, четрдесет осам кабинета наставника и сарадника.

Студентима је од 2010. године омогућено да користе интернет на стационираним рачунарима у рачунарском центру и вајрлес од 2013. године у просторијама Факултета у Земуну, Централну библиотеку у чијем саставу се налази читаоница, услуге фотокопирнице и услуге скриптарнице (функционише у оквиру Српског географског друштва).

С обзиром на то да право на образовање укључује и сваку врсту једнакости, што значи да особама са инвалидитетом или посебним потребама припадају сва права прописана домаћим и међународним документима. Поред обавезе да ускладимо начин студирања са међународним нормама и конвенцијама, Географски факултет је у обавези да и у практичној примени води рачуна колико су вулнерабилне групе, као што су особе са инвалидитетом или посебним потребама, укључене у систем и колико им је од прописаних права стварно доступно. Због тога је Факултет 2011. године унапредио квалитет студирања особама са инвалидитетом и то изједначавањем могућности приступа високошколској установи. Приземље Факултета у Војвођанској 1 одабрано је за место извођења часова предавања и вежби за особе са хендикепом, чиме се знатно побољшало укључивање ових особа у систем високог образовања географа, туризмолога, просторних планера, демографа и географа за област животне средине. У одабиру простора и реализацији наведених активности активно је учествовао и Студентски парламент.

Студентски парламент Географског факултета у Београду користи посебну просторију за свој рад у Војвођанској 1 у Земуну.

У кругу око зграде Факултета у Војвођанској 1 у Земуну поред главног прилаза постоје асфалтне и бетонске саобраћајнице за лакшу комуникацију и прилаз појединим деловима објекта, са паркинг простором капацитета 25 паркинг места.

Факултет поседује одговарајућу техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему. У 2013. години факултет је набавио 10 видео пројектора. Амфитеатри су опремљени (поред класичне опреме) ЛЦД пројекторима са пројекционим платнима и савременом разгласном техником. Рачунарски центар опремљен је серверима и другом компјутерском опремом. У комуникацијским просторима смештени су аутомати за топле и хладне напитке.

Факултет континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса. Током 2010-2012. године настављена је набавка рачунарске, канцеларијске и лабораторијске опреме и извршена је набавка аналитичких и мерних инструмената и опреме за потребе наставне, НИ и стручне делатности.

Сви запослени на Факултету и студенти имају приступ различитим информацијама у електронском облику и информационим технологијама које користе у сврху професионалног усавршавања за запослене и у образовне сврхе за студенте.

Током 2012. године поред редовног одржавања зграда Факултета и сервисирања опреме, извођени су: радови на електро постројењима и инсталацијама, водоводу и канализацији у Војвођанској 1 и Ватрослава Јагића 5, извршене су адаптације на појединим кабинетима, извођени су столарски радови и дуж садница око зграде Факултета у Војвођанској 1.

У току 2012. године ради побољшања услова рада у лабораторијским и кабинетским просторима извршена је набавка и уградња одговарајућих клима уређаја. У припреми је и пројектно-техничка документација са одговарајућим сагласностима која ће омогућити формирање новог простора – нове Лабораторије за физичку географију у Војвођанској 1, у којој ће се поред стручног обављати и НИ рад.

У периоду 2010-2012. године обављена су сва планирана текућа одржавања и извршена је набавка опреме у већем обиму у односу на претходни период.

Препоруке за унапређење: наставити пажљиво планирање и преиспитивање инвестиционог и текућег одржавања опреме и простора сходно циљевима унапређење квалитета наставе – интерактивна настава и рад у мањим групама, као и циљевима отварања модерне Централне лабораторије Факултета.

СТАНДАРД 12: КВАЛИТЕТ ФИНАНСИРАЊА ФАКУЛТЕТА

Показатељи за вредновање/мерење: пратити однос прихода остварених од буџета и сопствених прихода и тежити да се унапређује сопствени приходи (у апсолутном и релативном уделу укупних прихода Факултета); смањење расхода; пораст прихода од развојних и НИ пројеката који се финансирају из разних ино и домаћих извора/фондова у разним формама (донације, спонзорства, суфинансирање)

Финансирање Факултета обезбеђује се средствима оснивача као и сопственим приходима (пројекти са привредом и приходи од самофинансирајућих студената) и донаторским средствима. Материјална средства обезбеђена од донација као и ванредна средства добијена од Министарства просвете за инвестиције и локалне самоуправе уложена су у опремање простора у згради Факултета ради побољшања услова рада, санација водоводне и канализационе мреже и опремање учioniчког простора.

Оснивач обезбеђује Факултету средства за зараде запослених и материјалне трошкове. Према Закону о високом образовању, члан 59. Оснивач обезбеђује средства и за: опрему, библиотечки фонд, обављање НИ рада који је у функцији подизања квалитета наставе, научно и стручно усавршавање запослених, рад са даровитим студентима, међународну сарадњу издавачку делатност и друге намене, у складу са законом. Економски оквир пословања буџетских корисника у току 2009. године био је подложен сталним променама и усклађивањима са реформским процесима који су пратили спровођење мера за ублажавање негативних ефеката економске кризе. Истовремено је направљен значајан помак у пољу сарадње са привредом, односно у изради простороно планске документације за ниво Републике (Просторни план Републике Србије 2020), који је укључио у рад велики број наставника и срадника са факултета и финансијски делом амортизовао објективну економску стагнацију. Такав тренд се наставио и у 2010. години, те се на основу интензивнијег научно истраживачког рада везаног за конкретне пројекте и прерасподелом средстава из других извора приступило обнови рачунарско-софтверске базе Факултета, лабораторијске опреме, техничких помагала, а све у функцији побољшања услова рада студената и запослених. Добијањем нових објеката у Земуну и Блажеву исказана је појачана потреба за адаптацијом и оспособљавањем истих за квалитетно вођене наставе и научно истраживачког рада. Зато је 2011. године највише средстава уложено у опремање учионица, кабинета и заједничких просторија неопходним техничко-училишним инвентаром, опремањем библиотеке књигама и новим издањима, куповином најсавременијих компјутера и додатне опреме и др., а све у складу са приходима намењеним за ове потребе делом добијених од Министарства просвете РС и материјалних трошкова од научно истраживачких пројеката остварених у оквиру ангажовања Факултета у пројектима на нивоу Републике или локалних самоуправа (Неготин, Град Београд, Сопот, Гроцка и др.). По истом принципу је настављен рад на унапређењу квалитета извођења наставе и НИ рада и у 2012. години где се бележи благи раст учешћа средстава из НИ пројеката које финансира Влада Републике у укупним, док удео осталих прихода од сарадње са привредом стагнира или је на нешто нижем нивоу. Важно је напоменути да је на основу одлука Владе Републике Србије суспендовано усаглашавање износа школарина у односу на пораст цена, те Факултет у овом периоду није подизао њихов износ и тиме објективно био на губитку.

Генерално, средства која Факултет оствари, изузев средстава која обезбеђује Република чине сопствени приход, а који се стиче у складу са Ценовником услуга који на предлог Декана разматра ННВ у чијем саставу су и представници студената а усваја Савет Факултета. Сопствене приходе чине накнаде самофинансирајућих студената – сви нивои студија, накнаде по уговорима о сарадњи са другим правним и физичким лицима; накнаде за признавање страних високошколских исправа, накнада за одбране магистарских теза, докторских дисертација и др. Напомињемо да учешће сопствених прихода Факултета у односу на претходни петогодишњи период према укупним приходима има тенденцију пада. Важно је напоменути да је на основу одлука Владе Републике Србије суспендовано усаглашавање износа школарина у односу на пораст цена, те Факултет у овом периоду није подизао њихов износ и тиме објективно био на губитку. Смањењу сопствених прихода допринео је и мањи број одобрених места за упис на основне студије у складу са Одлуком Акредитационе комисије, (раније се на Факултет уписивало преко 350 студената на четири смера: Географија, Просторно планирање, Демографија и Геопросторне основе животне средине, а Одлуком Акредитационе комисије на пет студијских група укупно се уписује 310 студената на основне студије) као и све мањег ангажовања запослених у пројектима чији су реализатори неке друге институције.

Препоруке за унапређење: пратити економске показатеље одржања ликвидности, ефективности свих послова и одржање с табилног планираног пословања у отеженим економским условима; обављати редовна преиспитивања, констатнтно унапређивати међународну сарадњу и учешће на европским пројектима, као и сарадњу са привредном и другим правним и физичким лицима и др.

СТАНДАРД 13. УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

Показатељи за вредновање/мерење: ангажованост студената у оквиру Комисија Факултета (број и интензитет, годишње); оцене председника комисија о активном ангажману студената у Комисијама; активности Парламента и поређење квалитета годишњих извештаја о раду Парламента.

Улога студента у процесу обезбеђења квалитета на Факултету остварује се кроз рад студентских организација и комисија. На Факултету постоји већи број студентских тела и организација, кроз које студенти, осим што остварују своја права и интересе и баве се различитим ваннаставним активностима, побољшавају квалитет живљења и студирања.

Студентски парламент одржава редовне седнице на којима расправља о студентским питањима, делегира представнике студената у телима и органима Факултета, предлаже Савету факултета кандидата за студента продекана и стара се о заштити права студената. Кроз комисије на Факултету студенти дају допринос побољшању квалитета наставе и студијских програма.

У 2008. години представници студената у Комисији за праћење и унапређење квалитета наставе су активно учествовали у формирању новог студијског програма, који је и акредитован. У протеклом периоду представници студената су активно учествовали у доношењу свих правилника везаних за студирање, а у 2012/13 од стране студената је иницирано и доношење Правилника о изменама и допунама Правилника о оцењивању и испитима (усвојен 2013.), Правилника о бодовању ваннаставних активности (у процедури израде), Правилника о награђивању студената (у поступку усвајања) чиме су постављени темељи за даље подизање квалитета наставе и болоњског система бодовања.

У оквиру Комисије, представник студената је у могућности да, изношењем ставова студената, пружи допринос раду Комисије и помогне укупном подизању нивоа квалитета. Кроз учешће у Комисији за организовање и спровођење студентског вредновања педагошког рада наставника и Дисциплинској комисији, студенти такође дају свој допринос.

Редовним присуством на седницама ННВ-а представници студената, а нарочито Студент продекан и председник Парламента активно учествују у решавању свих питања везаних за студенте. Студентски парламент се, заједно са Студентом продеканом активно стара о заштити права студената и посредује у комуникацији између наставника и студената.

На седницама Већа година, студенти-представници година, заједно са наставницима, договарају термине одржавања колоквијума и испита и активно учествују у решавању свих питања.

У циљу што бољег организовања студената и координирања свог рада Студентски парламент Географског факултета је увео праксу **тзв. координаторског система**.

Координаторски систем подразумева да се један студент завршне године задужи да буде координатор одређеној групи студената који су тек уписали факултет. Координатор се додељује свакој групи студената бруцоша на сваком од смерова. Посао координатора је да води рачуна о групи, да их снабдева потребним информацијама везаним за студије и живот на Факултету, као и да им помогне у сналажењу на самом Факултету. Координатор је дужан да одржава комуникацију са студентима и да им буде на располагању минимум један дан у недељи, како би на њихов захтев могао да одржи групне састанке са својом групом. Према пракси, улогу координатора обавља студент који је на трећој и четвртој години студија и има искуства у студентском организовању.

Досадашњи пројекти Студентског парламента:

Презентовање факултета по средњошколским институцијама – Пројекат је имао за циљ да повећа обавештеност средњошколаца о студијским програмима Географског факултета и тако позитивно утиче на њихову већу заинтересованост за упис на овај Факултет. Са идејом да се Факултет представи у што бољем светлу, уз свесрдну подршку наставника и сарадника Географског факултета, спроведено је низ презентација Факултета по средњошколским институцијама широм Србије.

Организовање бесплатних курсева језика – У сарадњи са Студентским парламентом Филолошког факултета Студентски парламент је организовао у трајању од једног семестра бесплатне курсеве језика за студенте Географског факултета.

Давање информација путем друштвених мрежа о Факултету, и то:

- да ли смо акредитовани,
- наставне и научне програме,
- стручност наших кадрова,
- болоњска декларација и усклађеност са "Болоњом",
- усмерења,
- пракса која се стиче на Факултету,
- могућност запошљавања после дипломирања (у земљи или иностранству, које познате фирме запошљавају наше дипломце, итд.),
- могућност настављања студија, мастер студије (у земљи и иностранству),
- зашто је фасцинантно студирати баш наш Факултет, а не неки други,
- шта имамо да понудимо, а наша конкуренција не.

Остале делатности Студентског парламента

- Асистирање приликом уписа бруцоша на Факултет, као и на полагању на пријемном испиту;
- Организовање акције Добровољног давања крви у сарадњи са Управом Факултета;
- Учешће у хуманитарној акцији "Осмех на дар" и сличним хуманитарним акцијама;
- Организовање радних акција у сређивању просторија факултета и дворишта у Земуну;
- Заштита студентских права и обављање консултација са студентима Географског факултета;
- Учешће на студентским конференцијама на Златибору и Копаонику;
- Учешће у организацији турнира у "Настави традицију" организованог од стране студентског парламента Диф – а;
- Учешће на конференцији Шумарског факултета "Пронађи пут" у виду гостију предавача;
- Организовање обуке за студенте Географског факултета Вештине комуникације и презентације;
- Учешће на Међународном скупу студената географије, екологије и просторног планирања – БАЊА ЛУКА 2012;
- Едукација о студентском организовању на конференцији на Златибору;
- Учествовање у тиму на сајму образовања у Београду и Чачку;
- Повезивање са Студентском задругом "S сервис".

Рад на Универзитету у Београду

Чланови Студентског парламента Географског факултета учествују у раду Универзитета у Београду путем следећих представничких тела:

- Студентске конференције универзитета Србије (СКОНУС),
- Дисциплинске комисије Универзитета у Београду,
- Веће Групација ПМФ – а,
- Савета Универзитета у Београду,
- Представници су у Европском пројекту Темпсу делегирани од стране Парламента Универзитета,
- Чланови су радне групе за израду Закона о студентском организовању.

Ваннаставне активности

- Организовање апсолвентских вечери,
- Организовање апсолвентских екскурзија,
- Спортско удружење,
- EGEA,
- Work and travel,
- Студентска такмичења: Заштитијада и Приматијада.

Препоруке за унапређење: подржати и промовисати студентске организације и активности студената унутар и изван Факултета; унапредити комуникационе канале у релацији студенти, управа, НИС.

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

Показатељи за вредновање/мерење: број и обим препорука које су спроведене; број обука чланова Комисије и запослених у циљу унапређења квалитета; испитивање задовољства запослених.

Самовредновање је спроведено у складу са успостављеним стандардима, показатељима и препорукама Акредитационог тела Министарства просвете Републике Србије (писмо факултетима за спољну проверу стандарда акредитације) и Стратегијом Факултета.

Комисија располаже свим извештајима неопходним за свој рад. У наредном периоду потребно је ојачати Комисију са још једним стручно-техничким извршиоцем, као и даље унапредити обуке чланова за интерне провере. У циљу усавршавања и стицања веће обучености у извршавању предвиђених активности тима за проверу квалитета, три члана је учествовало на четири семинара.

Комисија је обавила испитивање запослених на Факултету током 2011. године. Анализа је показала да су запослени задовољни условима рада и указала и на могућности за унапређење тј. мотивацију запослених. У том циљу ННВ је 2012. године предложило, а Савет Факултета усвојио план награђивања наставника и сарадника који објављују радове у часописима на СЦИ листи са циљем повећања мотивисаности писања у водећим међународним часописима. Исто тако, Факултет финансијски помаже учешће наставника и сарадника на домаће и међународне конференције.

Комисија је током 2012. године такође анализирала степен повезаности и комуникација између радних јединица Факултета, првенствено института и катедри. Комисија је закључила да постоји велика повезаност између радних јединица и то на примеру сарадње у области пројеката и писања радова у водећим међународним часописима.

Појединачни процеси (настава, НИ) су периодично праћени, али нису довољно интегративно проверавани (нпр. интеграција са анкетама организација које запошљавају географе, туризмологе, просторне планере, демографе, географе за област животне средине). Стога се и даље мора радити на изналажењу правих показатеља/индикатора и мера за унапређење перформанси система.

Препорука за унапређење: потребно је унапредити и ојачати рад Комисије кроз информациони систем, софтвер људске ресурсе.

Показатељи за вредновање/мерење: бенчмаркинг појединих процеса или целог Факултета у оквиру Универзитета и/или одабраих ЕУ факултета.

Упоређивање нашег Факултета са страним факултетима у погледу студијских програма указује на то да се факултети из бивших југословенских република могу поредити са Географским факултетом у Београду. Ово поређење не укључује организацију факултета. Било би корисно обавити поређење организације ових или сличних факултета у односу на кључне процесе као и снагу утицаја логистичке подршке, да би се јасније сагледао значај организационе структуре за квалитет рада.

Препорука за унапређење: сачинити план за стално унапређење квалитета нашег Факултета

унутар групе средњих факултета у Србији и одабраних факултета у ЕУ.

НАПОМЕНА:

Периодично самовредновање и провера квалитета сходно утврђеној Стратегији је предвиђено да се обавља једном у две године. Документи о самовредновању (мај 2011) и (мај 2013. године) су разматрани и доступни ННВ, Студентском парламенту и након верификације налази се код Председника Комисије за организовање и спровођење студентског вредновања педагошког рада наставника Факултета.

Табела 14. Резултати анкете од стране послодаваца у току 2010-2012. година оцењени оценом од 1-5

Елементи за оцењивање	Број оцењиваних географа, туризмолога, демографа, просторних планера и географа за област животне средине	Средња оцена
Ниво теоријског знања	64	4,2
Ниво практичних знања	71	4,7
Ниво организационих знања	182	3,8
Спремност за рад	310	5,00
Спремност за усавршавање	310	5,00
		Укупна средња оцена 4,54

Послодавци:

Републички завод за статистику
Туристичка организација Србије
Завод за заштиту природе Републике Србије
Институт за архитектуру и урбанизам Србије
Основна школа "Лаза Костић"
Основна школа "Гаврило Принцип"
Основна школа "Соња Маринковић"
Основна школа "Светозар Милетић"
Основна школа "20 октобар "
Земунска гимназија
Техничка школа Земун